

Iskola a politika sodrásában

Kék iskolai bekötőpapírt és vignettát mintázó fedőlappal jelent meg idén júniusban Kardos József *Iskola a politika sodrásában* című könyve, amely 1945 és 1993 közötti korszak hazai oktatáspolitikáját mutatja be. A hangulatos vagy nosztalgikus külső azonban szigorú tényeket takar.

A második világháborút követően, a reményteljes kezdeményezések mellett és után, a diktatúra politikájának árhulláma előzönlötte a magyar iskolát, fojtogatta a tanárokat, diákokat, szülőket egyaránt. A szerző a történeti források hitelességével mutatja be az 1945-öt követő újrakezdés küzdelmeit, reményeit, majd a mindent feldúló Rákosi-korszak torz és bűnös iskolapolitikájának mindennapjait, a reformoknak nevezett átgondolatlan lépéseket. Számot ad a munka az 1956-os forradalom oktatásügyet érintő kitörési kísérleteiről, azok elfojtásáról, a megtorlásról. A konszolidációs kísérletet szolgáló oktatáspolitikai 1960-as évekbeli botladozásait, elhibázott szándékait, bukásait is bemutatja kötetében a szerző.

A könyv második felében, feltehetően szubjektív élményekre is támaszkodva, az új utak kereséséről, azok buktatóiról, egy jól-rosszul végigfuttatott „maratoni reformról” ad ismertetést Kardos József, amely út végül – természetesen a „nagy-politika” nyomán – elvezetett az oktatásügyben is lezajlott rendszerváltáshoz.

A kötet szerzője miután részleteiben elemezte közel fél évszázad oktatáspolitikájának kudarcait, kemény összeütközéseit, „pacifista” mondattal zárja munkáját: „A kormányoknak és a politikának is tudnia kell vagy kellene, hogy az iskola nem lehet politikai gyakorlótér, esetleg harcmező, csak ’fegyvermentes’ övezet, ahol a hatalmi érdekek kultúrává szelídülnek.”

SJ

(Kardos József: *Iskola a politika sodrásában*. Budapest: Gondolat Kiadó, 2007.)